



**M.B. COLLEGE OF COMMERCE & SHRI G.M.N.  
LALJI ARTS COLLEGE, DEHGAM**



**ECONOMICS**

**CLASS: S.Y.B.COM. SEMESTER-4**

**IJQFIo VF\TZZFQ8=LI VY"XF:+ VG[  
HFC[Z VY"JWFG**

Presented by

**Dr. Jitendra Khimajibhai Gajera**

(M.A., M.Phil., Ph.D.)

VeIF;S|D  
I]|G8o \$

- 5|tI1FJ[ZF
- 5ZM1FJ[ZF
- SZJ[ZFGF l;âF\TMo gIFI4 1FDTF VG[ ,FEGF  
l;âF\TM
- pt5FNG4 ZMHUFZL VG[ VFJSGL JC[\R6L 5Z  
SZJ[ZFGL V;ZMP

# SZJ[ZFGM VY"

- SZJ[ZFGM VY"

➤ OMP 0F<8GGL jIFbIF VG];FZ4 ccSZ V[8,[ HFC[Z ;¿F £FZF ,FU] 5F0JFDF\ VFJTM V[JM OZIHIFT OF/M S[ H[GF AN,FDF\ SZNFTFG[ 5|tI1F ZLT[ VG[ RMSS; 5|DF6DF\ ,FE D/TM GYLP

➤ 5|MP ;[I,UD[G4 ccSZ V[8,[ ;DU| ;DFHGF ,FEFY[" ;ZSFZ H[ BRP" SZ[ K[ T[G[ 5CMRL\ J/JF DF8[ jIISTV[ ;ZSFZG[ OZIHIFT 56[ VG[ AN,FDF\ IJXQ8 ,FE D[/jIF IJGF H[ ZSD VF5JL 50[ K[ T[cc

➤ 5|MP A[:8A,4 ccHFC[Z ;¿FVMGL ;[JF DF8[ jIIST S[ jIIST;D]NFI TZOYL OZIHIFT ZLT[ VF5JFDF\ VFJTM ;\5|¿GM OF/M V[8,[ SZP

SZJ[ZFGL ,F1FI6STFVM

s!f OZIHIFT56FG]\ TtJ

sZf 5|tI1F VG[ 5|DF6;Z AN,FGM VEFJ

s#f RMSS; C[T]GM VEFJ

s\$f N\0 l;JFIGL ZSD

# SZJ[ZFG]\ JUL"SZ6

s!f SZEZ6G[ VFWFZ[

(i) 5|tI1F J[ZF

(ii) 5ZM1F J[ZF

sZf SZGF NZG[ VFWFZ[

(i) IC=IDFG SZJ[ZF

(ii) 5|UITXL, SZJ[ZF

s#f 5|SL6"5|SFZ

(i) VFJS p5ZGF SZJ[ZF

(ii) RLHJ:T] p5ZGF SZJ[ZF

(iii) D}0L VYJF ID,ST p5ZGF SZJ[ZF

(iv) D}<IFG\FZ VYJF IJIXQ8 SZJ[ZF

(v) SFDR,Fp TYF SFIDL SZJ[ZF

# 5|tI1F SZJ[ZFGF ,FEF,FE

sVf 5|tI1F SZJ[ZFGF ,FE

s!f ;FDFlHS gIFI

sZf IGIüTTF

s#f SZS;Z

s\$f pt5FNSTF

s5f 5IZJT"GXL,TF

s&f GFUIZSMDF\;EFGTF

sAf 5|tI1F SZJ[ZFGF U[Z,FE

s!f 5|FDFl6STF 5ZGM J[ZM

sZf VUJ0

s#f DGI:JTF

s\$f 5|ITS}/ V;ZM

# 5ZM1F SZJ[ZFGF ,FEF,FE

sVf 5ZM1F SZJ[ZFGF ,FE

s!f ;UJ0EIF"

sZf jIF5S 1F[+

s#f 5IZJT"GXL,

s\$f VMKL SZRMZL

s5f G]S;FGSFZS RLHMGL J5ZFXG]\

s&f VFIY"S GLITG]\ ;FWG

sAf 5ZM1F SZJ[ZFGF U[Z,FE

s!f VIGlüt VFJS

sZf IC=IDFG

s#f BRF"/

s\$f 5|ITS}/ V;ZM

s5f O]UFJFHGS

# ;5|DF6 SZJ[ZFGF ,FEF,FE

❖ ;5|DF6 SZJ[ZFGM VY"

;5|DF6 SZJ[ZF V[8,[ V[JF SZJ[ZF H[GM NZ4 5FIFGF JWFZF ;FY[ JWTFM  
GYL S[ 5FIFGF 38F0F ;FY[ 38TM GYLP 5FIM JW[ S[ 38[4 NZ I:YZ ZC[ K[P

❖ ;5|DF6 SZJ[ZFGF ,FE

s!f ;FNUL

sZf VFJSGL JC[\R6L 5ZtJ[ T8:Y

s#f 5|ITS}/ V;ZM VMKL

❖ ;5|DF6 SZJ[ZFGF U[Z,FE

s!f VgIFI5}6"

sZf V;DFGTF 5MQFS

s#f VMKL pt5FNSTF

s\$f IYFXIST l;âF\TG]\ p<,\3G



# 5|UITXL, SZJ[ZFGF ,FEF,FE

s!f 5|UITXL, SZJ[ZFGF ,FE

- (i) IYFXIST l;âF\TG]\ 5F,G
- (ii) JW] pt5FNS
- (iii) l:YIT:YF5S
- (iv) SZS;ZI]ST
- (v) ;DFGTFv5MQFS
- (vi) l:YZTFv5MQFS
- (vii) ;FWGMGM .Q8 p5IMU

sZf 5|UITXL, SZJ[ZFGF U[Z,FE

- (i) GA/M 5FIM
- (ii) DG:JL
- (iii) 5ITS}/ V;ZM
- (iv) ,FE 5|DF6[ J[ZFGF l;âF\TG]\ p<,\3G



# SZJ[ZFGL VFIY"S V;ZM

s!f ZMHUFZL 5Z SZJ[ZFGL V;ZMo

sZf pt5FNG 5Z SZJ[ZFGL V;ZMo

(I) pt5FNG 5Z SZJ[ZFGL V;ZMo

sVf ART4 D}0 LZMSF6 VG[ SFD SZJFGL X ST  
5Z V;ZM

sAf ART4 D}0 LZMSF6 VG[ SFD SZJFGL  
J'I · 5Z V;ZM

(II) pt5FNGGF D} BF 5Z SZJ[ZFGL V;ZM

sVf pn MUM Jr R [ ;FWGO} J6L 5Z V;ZM

sAf 5|N[XM Jr R [ ;FWGO} J6L 5Z V;ZM

s#f VFJSGL JC[\R 6L 5Z SZJ[ZFGL V;ZM

Thank You